Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 103 JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 31, 1996 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 31-го ТРАВНЯ 1996 р. Ч. 103. РІК CIII

УКРАЇНА ВИМАГАЄ ВІД БІЛОРУСІ ЗВІЛЬНЕННЯ СВОЇХ ГРОМАДЯН

Київ. — Україна поінформувала Білорусь, що дальше утримування під арештом сімох українських громадян, затриманих у Мінську під час демонстрації 26-го квітня, може погіршити стосунки між двома країнами, повідомив Ройтерс.

Заступник міністра закордонних справ Костянтин Грищенко, повернувшись з Мінська, сказав, що утримання українських громадян „не буде йти на користь розвитку співробітництва між Україною і Білоруссю". Він також заявив, що це питання повинно бути вирішено.

Сім громадян України, більшість з яких є членами УНСО, вже понад місяць перебувають у мінській в'язниці за звинуваченням у хуліганстві. Їх затримала білоруська міліція під час чорнобильської демонстрації у зв'язку з 10-літтям катастрофи. Сорокатисячна демонстрація спонтанно переросла в протест проти проросійської політики білоруського президента. Учасники перевертали автомобілі і мали сутички з міліцією.

Білоруські прокурори заявили перед тим, що українським громадянам загрожує три роки ув'язнення. Проте слідство ведеться дуже повільно, оскільки затримані вимагають українських перекладачів.

К. Грищенко сказав, що праця у справі звільнення українських громадян триватиме.

В.Чорновіл коментує відхід Є. Марчука

Київ (УНІАР).—Тут у понеділок, 27-го травня, голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл прокоментував звільнення Євгена Марчука з посту прем'єр-міністра України.

На думку Чорновола, «крок Президента був вимушеним і необхідним». Рухівці оцінюють цей крок позитивно, оскільки, за словами Чорновола, «Марчук виявився типовим представником командно-адміністративної системи, він не зумів проводити реформи».

Крім того, зазначив В.Чорновіл, Марчук допускав неетичні публічні виступи, з критикою Президента, перебуваючи у його колі. На думку Чорновола, значна частина відповідальності за неплатежі й затримки з виплатою заробітків лежить і на Марчукові.

Не задоволяє Рух і політична орієнтація Є. Марчука, який не шукав порозуміння з національно-демократичними силами, «натомість прем'єр гуртував навколо себе людей зовсім іншої орієнтації». Щодо політичного майбутнього Є. Марчука, Чорновіл зауважив, що «колишній прем'єр не з тих людей, які одразу складають зброю, і намагатиметься утримися в політичному естеблішменті».

Змагання між розвинутими країнами триває

Льозанна, Швайцарія. — Міжнародний інститут з проблем менаджменту оприлюднив 600-сторінкову аналізу конкурентноспроможности 46 країн, застосовуючи при цьому 230 критеріїв, передусім рівень розвитку економіки, технологій, фінансових послуг, міжнародної торгівлі, державної політики, менаджменту і освіти. Вчені інтерпретують конкурентноспроможність як дієвість суспільних механізмів, які ведуть до збільшення добробуту країни.

Згідно з вислідами цього аналітичного звіту, у світі першими щодо конкурентноспроможности продовжують іти З'єднані Стейти Америки, однак вони все виразніше чують у себе за спиною гарячий подих азіятських індустріяльних „драконів" — Сінгапуру, Гонг Конгу — Японії.

Як і в попередні роки, країни Азії впевнено лідирують у багатьох осібних категоріях проведеного дослідження. Наприклад, у категорії „ефективність національної економіки" вони займають шість місць з десяти: Китай —2-ге, Сінгапур 3-тє, Південна Корея — 4-те, Японія — 5-те, Малайзія — 7-ме і Гонг Конг — 8-ме.

За загальною сумою показників 5-те місце зайняла Данія, 6-те — Норвегія, 7-ме — Голляндія, 8-ме — Люксембург, 10-те — Німеччина. Великобританія та Франція опинилися аж на 19-му і 20-му місцях, а країни південної Европи ще далі: Італія — на 28-му, Еспанія — на 29-му, Греція — на 40-му.

До списку автсайдерів потрапили країни, багаті природними ресурсами, але з немічною економікою: Індія (38-ме місце), Індонезія (41-ше), Південна Африка (44-те), Венесуеля (45). Росія на останньому, 46-му місці.

ЗСА, підтвердивши свою першість у ділянці конкурентноздатности, помітно випередили Японію, яка багато років займала провідне місце.

Росія застосовує нові методи для старого ремесла

Оттава. — У вівторок, 28-го травня, Канада повідомила, що затримала двох західозрілих у шпигунстві росіян і розпочала процес їхнього висилення з країни.

Головний прокуратор Герб Грей сказав, що обидва оскаржені агенти прибрали собі ідентичність двох канадців, які померли в дитинстві.

Міністер закордонних справ Ллойд Аксворті підкреслив, що „ цього роду спроби розвідування чи економічного шпигунства або чого іншого, що вони робили не є надто помічним" в установлюванні добрих стосунків. Він також зазначив, що говоритиме про цю справу з міністром закордонних справ Росії Евгенієм Прімаковим наступного тижня на конференції НАТО у Берліні.

Офіційні чинники російської амбасади в Оттаві не були досяжними для засобів масової інформації, щоб можна засягнути їхні коментарі на цю справу.

Франція реформує військо

Париж. — У вівторок, 28-го травня, президент Франції Жак Ширак оприлюднив свої пропозиції щодо значних змін у системі організації національної оборони.

Згідно з цими пропозиціями, починаючи від 1-го січня наступного року, французи, які народилися після 1-го січня 1979 року, замість теперішнього обов'язкового призову до війська дістануть можливість проходити добровільну громадянську службу. Скільки часу вона триватиме, це буде залежати від типу обраної військової професії і, як передбачається, становитиме дев'ять або десять місяців.

(Закінчення на стор. 3)

УПЦ КП бере участь у конституційному процесі

Київ. — Патріярх Київський і всієї України-Руси Філарет сказав, що у разі неприйняття конституції Верховною Радою, його Церква буде звертатися до вірних через проповіді із закликом підтримати основний закон на референдумі, повідомила УНІАР 28-го травня.

„Хоч Церква й стоїть поза політикою, але під час прийняття основного закону Церква не повинна стояти осторонь", — підкреслив Патріярх на пресконференції під назвою „Ставлення Української Церкви до проєкту нової конституції України", що відбулася у резиденції Київського Патріярхату.

На думку УАПЦ КП краще було б, якби конституція була прийнята у Верховній Раді. Якщо ж цього не станеться, сказав Патріярх, Церква зробить усе можливе для того, щоб сприяти конституційному процесові.

Прийняття конституції для України Філарет назвав „необхідним".

„Ми розуміємо, що проєкт конституції не удосконалений, але це не є причиною для зволікання з прийняттям основного закону", — сказав він.

Патріярх зазначив, що не всі статті подобаються Церкві, але для „Церкви головне те, що їй надається свобода совісти і свобода релігії".

У Києві відкрився американський бізнес-центр

Київ (УНІАР).— Тут у вівторок, 28-го травня, амбасадор ЗСА в Україні Вілліям Ґрін Міллер та заступник секретаря торгівлі ЗСА і генеральний директор комерційної служби Лорі Фітц-Пеґадо відкрили Американський бізнесовий центр (АБЦ) у Києві на вулиці Кудрявській узвіз, 7.

Керівництво центром здійснює Департамент торгівлі ЗСА, а фінансує американська Агенція з міжнародного розвитку. Передбачається, що АБЦ стане основним місцем для контактів українських і американських підприємців і важливим осередком пропагування торгівлі та вкладення інвестицій.

На церемонії відриття АБЦ були присутні урядові особи України та відомі підприємці. Відбулася невелика торговельна демонстрація продукції вісьмох американських компаній, а пізніше — прийняття.

Днем відкритих дверей в Американському бізнес-центрі визначено 29-го травня. Центр і раніше формував двосторонні зв'язки, чим створював робочі місця в обох країнах.

За словами амбасадора В. Міллера, АБЦ доповнює і розширює послуги Комерційної служби ЗСА. Сюди входить і дорадча діяльність щодо умов на місцевому ринку, міжурядові контакти тощо. Такі центри діють на територіях інших країн колишнього СССР. Поруч із АБЦ у Києві розташовані американська Торговельна палата в Україні та закордонна сільсько-господарська служба ЗСА, що створює зручні умови для праці.

Для гривні ще нема відповідних умов

Київ. — Якщо вводити гривню в обіг в умовах макроекономічної нестабільности, неготовности суб'єктів господарювання і банкової системи, вона буде дискредитована так само, як і карбованець, заявив заступник міністра економіки Володимир Науменко в інтерв'ю з УНІАР.

Коментуючи ситуацію, що склалася з проведенням грошової реформи, він сказав, що досягнуто тільки відносної фінансової стабілізації, і цього не достатньо для запровадження гривні.

„Про яку повну фінансову стабілізацію ми можемо говорити в умовах таких шалених неплатежів, в умовах досить високого рівня інфляції? — сказав він. — Про стабілізацію будемо говорити, коли інфляція вийде на рівень 1-2 відсотки на місяць. Фінансова ж стабілізація тоді буде тривалою й ефективною, коли вона базуватиметься на різкому зменшенні спаду і початку росту виробництва. Аж потім і можна сподіватися на введення гривні".

Як відомо, в квітні зафіксовано найнижчий рівень інфляції за останні місяці — 2.4 відсотка.

(Закінчення на стор. 4)

У Львові перевидано праці Б. Кудрика та В. Витвицького

Кренфорд, Н. Дж. (Р. С.). — Наприкінці минулого року Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича НАН України розпочав серію наукових видань з історії української музики перевиданням основної праці галицького музикознавця-композитора Бориса Кудрика (1897–1953?).

Його „Огляд історії української церковної музики", що вийшов був у Львові 1937 року, є першим науковим та систематичним викладом української церковної музики від княжої доби аж до початку XX століття. Особливо цінною рисою музикологічних студій Б. Кудрика є усвідомлення европейського контексту української церковної музики, через що його „Огляд" був на довгий час вилучений з активного фонду української культури.

Проте ця праця таки дійшла до наших часів і сьогодні, — як зазначує у своїй передмові впорядник видання, музикознавець Юрій Ясиновський, — „в час підвищення інтересу до української церковної музики та відродження Української Церкви, перевидання цієї книги є дуже актуальним". Як підкреслює Ю. Ясиновський, працю Б. Кудрика перевидано без змін, за виїмком справлення помилок та уточнення джерельного матеріялу.

Перевидання здійснено завдяки підтримці адміністрації Виконавчого комітету Львова та Музею Історії Релігії в цьому ж місті.

У Львові тепер підготовлюють до друку музикознавчі праці Юрія Ясиновського, Мирослава Антоновича (Голляндія) та, зокрема, Василя Витвицького, доктора музикознавства, дійсного члена НТШ (нар. 1905 року в Коломиї), який проживає в Америці. Він автор понад 300 статтей, рецензій, оглядів та більших студій.

Вже перевидано (Львів 1995 р.) його монографію про композитора Максима Березовського — досі найкращу аналізу цієї визначної постаті XVIII століття. А у третьому кварталі 1996 року Львівський обласний відділ Спілки Композиторів України спільно із Науковим Товариством ім. Шевченка видає збірник 28 статтей пера В. Витвицького, підібраних автором. Видання п. з. „За океаном" поємністю на 300 сторінок, підготували Ю. Ясиновський та М. Зубеляк.

Замовлення прохають надсилати на адресу: Спілка Композиторів України, м. Львів—290005, вул. Чайковського 7, Україна. Загальні інформації подає теж: Roman Sawycky, 205 Casino Avenue, Cranford, N. J. 07016.

В. Ющенко відкидає звинувачення

КИЇВ. — Голова правління Національного Банку України Віктор Ющенко відкинув звинувачення з боку Євгена Марчука, що банк начебто проводить політику "стиснення" грошової маси, що веде до ще більшого загострення платіжної кризи.

На це В.Ющенко відповів: "Я несу відповідальність за те, щоб монетарна політика НБУ відповідала курсові, який визначено Урядом України... Ми не вийшли за параметри грошової маси та швидкости проходження грошей і не сприяли поглибленню кризи неплатежів".

На думку Ющенка проблема затримки з виплатою заробітків "не носить фундаментального характеру". Ця проблема є блоком структурних і економічних змін, в яких ніхто не хоче розбиратися, а все зводиться "на банківську сферу", вважає голова правління НБУ.

В Україні

ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИЄДНАВСЯ ДО ПРОТЕСТУ УЧИТЕЛІВ

ЛЬВІВ.— Голова страйкового комітету Львівського Державного університету Степан Гордінь повідомив про приєднання студентів та викладачів до всеукраїнської акції протесту вчителів. Окрім вимоги погасити борги в заробітках і стипендіях, львівські викладачі вимагають прийняття конституції як гаранта державної незалежности і економічної стабільности.

КОНСУЛЬТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО І РОСІЙСЬКОГО АДМІРАЛІВ

СЕВАСТОПІЛЬ.— Заступник міністра оборони України, віце-адмірал Володимир Безкоровайний і перший заступник головнокомандуючого Військово-морської флоти Росії адмірал Ігор Касатонов провели консультативні переговори щодо проблем Чорноморської флоти і військово-технічної співпраці. По закінченні В. Безкоровайний сказав журналістам, що зустріч була продуктивною і є надія на вирішення усіх проблем. Сторони висловили намір будувати дружні відносини.

ДЕЛЕГАЦІЯ ІЗ ЗАПОРІЖЖЯ ВІДВІДАЄ ЗСА

ЗАПОРІЖЖЯ.— Делеґація акціонерного товариства"АвтоЗАЗ" на чолі з генеральним директором Олександром Сотніковим 3-го червня прибуває до ЗСА на запрошення американської компанії "Дженерал Моторс". Вирішуватиметься питання інвестицій в розвиток Запорізького автомобільного заводу. За попередніми даними інвестиції з боку "Дженерал Моторс" можуть становити 800 млн.дол.

КРИМСЬКІ КОМУНІСТИ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ ЛЕҐАЛІЗАЦІЇ МЕДЖЛІСУ

СИМФЕРОПІЛЬ.— Проти леґалізації Меджлісу кримсько-татарського народу виступив лідер кримських комуністів Леонід Грач. Він звинувачує Меджліс у намаганнях "взяти етнічну владу в свої руки". За словами Грача, "під дахом Меджлісу сьогодні створилася певна еліта, яка увійшла в законодавчу і виконавчу структури влади, а керівництво України, загравши з Меджлісом, розіґрує кримську карту".

НА ЛЬВІВЩИНІ СТВОРЕНО КООРДИНАЦІЙНУ РАДУ

ЛЬВІВ.—Обласні відділи Народного Руху України, Конгресу Українських Націоналістів, Української Республіканської Партії оприлюднили заяву про створення Координаційної політичної ради Львівщини та організаційного комітету для створення Львівської обласної організації Народно-Демократичної Партії. Політична рада має на меті досягти порозуміння з основних проблем політичного життя і спільно протистояти спробам наступу лівих та проімперських сил на українську державу. Погоджуватимуть дії для розв'язання реґіональних проблем, сприятимуть прийняттю конституції України, ініціюватимуть вихід України з СНД.

В АМЕРИЦІ

ПОСИЛЮЮЧИ СВОЇ НАМАГАННЯ знайти відповідного для себе і виборців кандидата на віцепрезидента, Роберт Дол звернувся до свого довголітнього приятеля з Кензас Роберта Еллсворта, колишнього дипломата в Уряді президента Ричарда Ніксона, щоб він зайнявся переглядом кандидатів. Свій вибір Р. Дол пояснив цілковитим довір'ям до Еллсворта, котрий не буде займатися зайвими натяками до преси та виконає його прохання, знайти найбільш відповідну особистість і то не конечно з існуючого політичного естаблішменту.

НАЗИВАЮЧИ СЬОГОДЕННЯ „ епохою насильств" без будь-яких почуттів вини і каяття, Р. Дол у своїй виборчій кампанії знову повернувся до питання злочинности в країні. Він представляє себе багато більше строгим, коли йдеться про карання за злочини і підкреслює свою пропозицію конституційної поправки для охорони прав потерпілих. Він зокрема підкреслив те, що назвав „сором цілої країни, коли тепер вечірні сутінки стали рівнозначними з переляком для багатьох американських жінок". Щоб цьому запобігти він пропонує ряд засобів, починаючи від гостріших покарань, ліквідації звільнень на слово чести та спорудження додаткових тюрем.

ШЕСТИЧЛЕННА ЗАЛОГА космічної ракети „Ендевор" після 10-денного перебування в космосі повернулася на землю. Її заплановане приземлення до ракетної бази у Кейп Каневерал на Флориді відбулося без будь-яких пригод. Астронавти виконали всі свої наукові завдання та дослідження у космосі, включно зі запущенням двох ексеперементальних сателітів.

У СВІТІ

МЕХІКАНСЬКІ ПІДПРИЄМЦІ висловили протест на адресу Організації економічного співробітництва і розвитку у зв'язку з ультиматом, одержаним від Адміністрації ЗСА. Згідно з ним, мехіканці мусять протягом 45 днів вивезти капітали, вкладені ними у кубинську економіку. У розмові з журналістами президент мехіканської Конфедерації підприємців Карльос Абаскаль сказав: „Ми обурені звичкою американців накидати свої правила гри іншим державам і не маємо наміру визнавати новий американський закон Гелмса—Биртона, який обіцяє кару кожному, хто провадить торгівлю з Кубою". К. Абаскаль підкреслив, що Державний департамент ЗСА не має права зачиняти двері перед мехіканцями, які мають торговельні контакти з Кубою, бо це суперечить договорові про Північноамериканську зону вільної торгівлі.

ШВАЙЦАРСЬКІ ФІНАНСИСТИ намагаються знайти вихід зі складної ситуації, пов'язаної з усе гострішою критикою з боку Світового жидівського конгресу та інших авторитетних жидівських організацій, які твердять, що на контах у швайцарських банках зберігаються більйони долярів. Ці гроші вклали люди, які в роки Другої світової війни стали жертвами гітлерівського антисемітизму. У понеділок, 27-го травня, президент Швайцарської асоціяції банкірів Георґ Краєр повідомив, що банки Швайцарії готові відкрити таємницю, котру дотепер старанно приховувалося. Очікується, що капітали буде повернуто їхнім законним спадкоємцям. До чисто фінансової проблеми додається й політична: недавно розсекречені архіви засвідчують, що під час Другої світової війни деякі швайцарські банки мали зв'язки з нацистами.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Є. Марчук ще себе цілком не проявив

Звільнення Євгена Марчука з посту прем'єр-міністра викликало великий резонанс не лише в Україні, а й у світі. Ще недавно на нього покладалися великі надії щодо здійснення твердої політики реформ, а після року праці його уже звільнено.

Є.Марчук прийшов у політику пізно, проявив себе як людина, котра слів на вітер не кидає. Завжди незворушно спокійний, стриманий, чемний, він швидше нагадує політика західнього зразка, ніж післякомуністичного. Бальотуючись до Верховної Ради, Марчук виявив незвичайні організаторські здібности й продемонстрував себе добрим політиком. Як людина військова, він діяв чітко і вимагав такого ж чіткого виконання своїх розпоряджень. Але Кабінет Міністрів не військова організація, директорський корпус також. Одні чинять опір „військовій дисципліні", інші саботують реформи, ще інші просто не вміють чи не хочуть працювати. Більшість з них боялися „залізного джентельмена" і не даремно.

На засіданні Президії Кабінету Міністрів 13-го травня питання неплатежів постало так гостро, що Марчук запропонував звільнити з посади голову Державного комітету нафти і газу Євгена Довжка за невиконання дохідної частини бюджету і оголосив догани трьом міністрам.

Вслід за цим Президент Л.Кучма заявив, що коли справи ітимуть кепсько і далі, „то такий Кабінет Міністрів країні не потрібний". Це було сказано не лише на адресу Уряду, але і на адресу його керівника. Є. Марчук, уже не вперше, дав своїм підлеглим термін до кінця травня для виконання конкретних завдань щодо погашення боргів. І ось 27-го травня Президент скликав надзвичайне засідання Кабінету Міністрів, на якому і вирішилась доля прем'єр-міністра. Деталі ходу засідання покищо невідомі. Відомо лише, що члени Уряду дружно проголосували за резиґнацію „залізного джентельмена". Вони позбулися його „твердої руки" і зберегли свої пости, запропонувавши на становище керівника Уряду кандидатуру Павла Лазаренка.

Що ж привело до конфронтації між Президентом і прем'єром? В інтерв'ю для газети „Зеркало Нєделі" з 18-го травня Є. Марчук признався, що його вразив Президент, який по закінченні засідання висловив задоволення його діловитістю, а відразу після цього „в пресі появилися протилежні оцінки". І це, за словами Марчука, викликало в нього „багато запитань". На його думку, „в політиці завжди присутній цинізм", а сьогодні в українській політиці „його особливо багато". Марчук уточнив, що йдеться про факти, „коли свідомо говориться одне, робиться друге, а замислюється третє". Сам він останнім часом відійшов від політики, „щоб мати більше часу для виконання прямих обов'язків". Резиґнацію не плянував, однак застановився над цим коли про призначення Георгія Філіпчука виконуючим обов'язки Чернівецької державної адміністрації він довідався з газет.

У близьких до влади колах вже давно помітили напруження між Л.Кучмою та Є. Марчуком, але такої швидкої розв'язки, очевидно, ніхто не очікував. Та все ж, Павла Лазаренка заздалегідь призначено віцепрем'єр-міністром, він мав час і змогу ознайомитися зі станом справ і ось настав день, коли зміна прем'єра могла пройти безболісно для держави. Складається враження, що Президент цю зміну плянував. У заяві пресової служби Президента сказано, що Марчук не зумів забезпечити ефективного функціонування Уряду.

Щодо Є. Марчука, то він теж не марнував часу, а висунув свою кандидатуру до Верховної Ради і став парляментаристом. Як бачимо, сьогодні він не залишився без праці, а перейшов на постійну роботу в парлямент України. За його словами, очолити Верховну Раду не плянує.

Можливо, й не плянує, але чутки про те, що він може очолити парлямент поширилися. Очевидно, якісь політичні сили на нього розраховують. Принаймні там він зможе проявити себе повніше. Наприклад, визначитися щодо проєкту конституції. Адже досі він не брав участи в конституційному процесі й ніхто конкретно не знає його ставлення до основного та альтернативних проєктів. В цьому пляні Є. Марчук висловився лише один раз: сказав, що не погодиться на ролю „координатора виконавчої влади". Власне, свого часу не погодився на таку ролю і сам Л. Кучма.

Михайло Шпонтак

ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА ЗСА

Під час передвиборчих змагань у 1992 році кандидат на президента Билл Клінтон акцентував внутрішні справи, збалянсування бюджету, економіку, реформи суспільної опіки, поліпшення цивільних і громадських прав для меншин і жінок (котрі стали упривілейованою більшістю), реформи медичного забезпечення тощо, а справа зовнішньої політики була другорядною. Тут він обіцяв політику твердої руки в Боснії — Герцеґовині, захист демократії в Гаїті, продовження гуманітарної допомоги Сомалі, допомога демократичним країнам Близького Сходу та поліпшення стосунків з новопосталими державами на руїнах Совєтського Союзу під кутом тяглости проросійської політики Адміністрації Дж. Буша — „Раша фирст палисі".

Осягнувши Білий Дім, події на міжнародній політичній арені спонукали президента Клінтона шукати напрямків зовнішніх дій. В обличчі невдач в Сомалі, Гаїті, в обличчі сербської брутальної аґресії в Боснії, погіршення стосунків з експансивною Росією, Адміністрація Клінтона зайшла в сліпий кут в царині міжнародних взаємин. Ближчі дорадники Президента фліртують з „прагматичною" концепцією обманної Вілсонівської доктрини „14 точок", яка властиво була вірна „Принципові недоторканости території Російської імперії". Цей флірт не тривав довго, і Адміністрація Б. Клінтона під тиском ґльобальних гарячих точок приймає закордонну політику в ролі міжнародного пожежника, яку деякі політологи назвали доктриною Клінтона. І покищо ця „доктрина" показує певні успіхи — повернення в Гаїті демократично вибраного президента під загрозою потужних збройних сил ЗСА; в наслідок спорадичного бомбардування сербських аґресивних гнізд та блискавичного збройного хорватського (хорвати частинно озброєні Іраном) звільнення хорватської території Країна з-під трирічної сербської окупації — приводить сербів на чолі з президентом Милошевичем з Беоґраду до підписання угоди з Хорватією і Боснією в Дейтоні, Огайо, на підставі якої настає перемир'я і тимчасова окупація Боснії—Герцеґовини 60,000 військовослужбовців збройних сил НАТО включно з 25,000 американських; при мінімальній підтримці Заходу ситуація в Україні поліпшується і міжнародні політологи та письменник-правозахисник Микола Руденко передбачають, що нова Конституція відновленої незалежної держави буде прийнята ще цього року; повторний збройний спалах ізраїльського летунства в Ливані в обороні перед арабськими „катюшами" був припинений під тиском міжнародної публічної опінії та Адміністрації Билла Клінтона.

Томас Л. Фрідмен у статті „Нестійка закордонна політика" („Ню Йорк Таймс" з 14 квітня ц. р.) пише, що все залежатиме від дальшого розвитку подій в Боснії, Кореї, Ізраїлі, в Мехіко, Росії, які тимчасово можна вписати до колонки успіхів. Всі ці гарячі точки можуть спалахнути й закінчитися катастрофою, яка буде переслідувати передвиборчу кампанію президента Б. Клінтона до самого дня виборів у листопаді цього року. Кандидат республіканців дотепер не виявив значного зацікавлення зовнішньою політикою, а радше Роберт Дол мовчанкою підтримує політику ізоляції Пата Б'юкенана „Америка фирст".

Виборча кампанія Билла Клінтона, продовжує автор, може використати тимчасовий передих на міжнародній арені і для підробки справи „характеру" президента Б. Клінтона, прикриваючи деякі його неґативні риси.

Однак, за словами Ілейн Сціоліно („Ню Йорк Таймс" з 19 травня ц. р.), президент Клінтон робить і деякі кардинальні помилки у своїй передвиборчій кампанії на міжнародній арені. Під час недавньої зустрічі „сім плюс два" (Росія і Україна) в Москві, у своїх намаганнях допомогти Борісові Єльцинові та й собі, президент Клінтон недоречно назвав Боріса Єльцина слов'янським Абрагамом Лінколном у зв'язку з брутальною колоніяльною війною для підкорення чеченців. Таке порівняння неможливе, бо громадянська американська війна велася під проводом Великого Визволителя за звільнення чорних кріпаків у південних стейтах ЗСА, а Москва навпаки — напала на кавказьку країну Чечню, яка була в процесі мирного утвердження

(Закінчення на стор. 3)

Юрій Любінецький

Духовна культура українського народу

(Уривок з підручника „Нариси з історії української культури")

Безперечно, що прийняття християнства для наших предків мало надзвичайне значення. Воно викликало в їх житті та способі мислення далекосяжні зміни; тобто духовні прикмети народу в результаті такої еволюції накопичуються і для українського народу тією еволюцією було саме прийняття християнства.

Українці прийняли християнство в 988 році на заклик Володимира Великого. Воно стало тим об'єднуючим фактором, який допоміг з'єднати всі племена наших предків в одну могутню київську державу.

З християнством князь Володимир Великий заснував перші школи в Україні й наказав боярам посилати до них своїх дітей. Ті школи були під опікою церкви з священиками-вчителями. Вже в другій половині XI століття школи існували майже при кожному єпископському соборі. В наслідок цього християнська виховна філософія мала великий вплив на культурно-навчальний і духовний розвиток нашого народу. Пізніше бачимо той вплив у „Руській Правді" князя Ярослава Мудрого та „Поученні дітям" князя Володимира Мономаха.

Християнство скріпило також родинне життя, бо і християнство, і форма родинного життя були близькі до традицій хліборобського суспільства, в якому жили наші предки. Окремі члени родини через тодішні життєві обставини мали також точно означені ролі. Батько знаходив засоби для існування інших членів родини, що сприяло розвиткові авторитетного світогляду. Мати мала рівні права з батьком, дбала про сім'ю і займалася вихованням дітей.

Крім цього, християнство також мало лагідніший вплив на аґресивну та войовничу вдачу наших предків. До прийняття християнства грецькі письменники й подорожні часто описували слов'ян ворожо та з застереженням, що „не знають ласки для людей".

Під впливом християнства характер самого князя Володимира Великого також змінився. Володимир-поганин — жорстокий і войовничий правитель. Володимир-християнин — лагідний і милосердний правитель, який допомагав та захищав бідних і хворих (як писали деякі церковні історики того часу). При цьому треба підкреслити, що християнська заповідь любови до ближнього закріплювала в народі, крім звичаїв допомоги ближнім, також і прощення їх провин (наш геній Тарас Шевченко ставить чесноту прощення в центрі християнської філософії).

Починаючи з XIX століття, існують у світі два ідеологічні табори: християнський світогляд, який проповідує гідність людини, братерство, толерантність, людські права, і матеріялістична філософія, яка пропаґує першість матеріяльного світу над духовним і моральним; цей матеріяльний світ розвиває взаємну ненависть, ворожість, клясову боротьбу та атеїзм, який понад 70 років був дзеркалом комунізму в СССР і ще далі є в деяких частинах світу (де панує комунізм).

Сьогодні, коли врешті маємо самостійну державу, але в світі немає границь між добром і злом, за словами нашого Великого Пророка Тараса Шевченка — шукаймо українську правду в тисячолітній традиції християнства в Україні, яке й пов'язане з нашою національною психікою.

Примітка: Цей підручник має дві окремі частини (дві книги) й призначений для старших учнів шкіл українознавства та курсів українознавства, а також школи в Україні зможуть напевно з нього багато скористати. Мова більш пристосована до рівня знань молоді в діяспорі (третє покоління), але майже на кожній сторінці є пояснення менше зрозумілих слів з альфабетним списком імен. Крім цього, „Вступ" є англійською мовою. Автор робить старання видати цей підручник ще до початку нового 1996–97 шкільного року. — Автор.

Леся Джонс

Україна і медія

II

У зв'язку з жалібним десятиліттям чорнобильської катастрофи ми доклали багато праці, щоб заздалегідь подати засобам масової інформації неперекручені дані про Чорнобиль, підкреслюючи факт, що Україна успадкувала Чорнобиль від Москви, яка відмовляється взяти будь-яку відповідальність за свій вчинок. Ми виявили маловідомий факт, який насвітлює, наскільки жорстокою є Москва. Ті, яких вона змусила гасити реактор, навіть не мали схеми-плянів до нього, бо вони лежали засекречені в Москві! 16-го квітня ми влаштували зустріч з головою „Ґрінпісу" на Канаду Джо Дуфей, яка, як очевидець, поділилася з нашою громадою своїми враженнями про Чорнобиль.

Які наші пляни на майбутнє? Плянуємо використати якнайкраще столітню річницю Олімпійських Ігор. Цього року Україна буде вперше брати, як незалежна держава, офіційну участь у літніх олімпійських змаганнях і це дасть нам прекрасну нагоду показати світові світле обличчя України. Адже відомо ще з старогрецьких часів, що ніхто і ніщо не приносить своїй країні більшої слави як її олімпійці. З цього приводу з допомогою Всеволода Соколика, який є головою Спортової Комісії Світового Конґресу Українців, ми нав'язали контакт з Національним Олімпійським Комітетом України. Виявилося, що в них дуже обмежені ресурси для проведення кампанії серед медії і вони охоче перешлють нам своє пресове повідомлення, а ми перекладемо інформацію про найбільш надійних олімпійців, виготовимо преспакети і розповсюдимо їх поміж засобами масової інформації. Ми також використаємо дані видавництва „Смолоскип" про блискуче олімпійське минуле України, яке загарбала Москва.

На дальшому пляні є зорганізувати туру по Канаді та Америці ізраїльському адвокатові Івана Дем'янюка Йорамові Шефтелеві, книжку якого про показове судилище в Єрусалимі заблькововано. Поробимо заходи відновити невдалу кампанію 1983 року відібрати нагороду Пуліцера від покійного журналіста Волтера Дуранті. Він отримав нагороду за свої статті для „Ню Йорк Таймсу" з Москви, в яких вихваляв Сталіна і режим в той час, коли з наказу Сталіна в Україні панував великий голод. Докладемо всіх зусиль, щоб на цей раз кампанія увінчалася успіхом.

Наша асоціяція „Україна очима медії" діє під патронатом Світового Конґресу Українців. Щоб здійснити наші пляни і продовжувати виконувати нашу щоденну працю, нам конечно потрібна фінансова підтримка і добровільна допомога охочих осіб. Всі наші члени працюють безкорисно і ми не отримуємо ніяких ґрентів ні субсидій. Тому будемо дуже вдячні за підтримку. Ваші пожертви і зголошення просимо висилати на нашу адресу: Media Watch Ukraine, c/o UCPBA of Toronto, 620 Spadina Avenue, Toronto, Ont. Canada M5S 2H4; tel.: (416) 410-1040, fax: (416) 925-9228, toll free: 1-800-410-1044.

Іван Самійленко

„Я ПОВЕРНУСЯ..."

I

Головний Отаман Симон Петлюра в 1921 р.

Сімдесят років тому, 26-го травня 1926 року, уряд Української Народної Республіки в екзилі проголосив Декларацію, яка сповіщала український народ і увесь світ, що „25-го травня 1926 року смертю мученика загинув славний лицар землі української, Голова Директорії і Головний Отаман Військ УНР Симон Петлюра. Не в чистому полю, не в чесному бою поліг він головою, — говорилося в Декларації, — загинув він від зловорожої руки найманого ворогами убивці, що підстеріг його беззбройного на вулиці світової столиці — Парижу. До численних борців проти червоної Москви, що їх розсипано на батьківщині та на еміґрації, додано нині ще могилу вождя українського народу, борця за незалежну Державу Українську, за волю і честь української нації. Народе український, — кликала Декларація, — схилися низько перед славною могилою Симона Петлюри, бо він душу свою поклав за Україну, смерть прийняв за щастя твоє, за долю твою. Симона Петлюри не стало, — говорилось в тій же Декларації. — У чужій землі лежить лицар ждучи, в дубовій труні свого повороту на Україну. Уряд УНРеспубліки, — голосила Декларації, — дав урочисту обітницю перед українським народом та перед славною пам'яттю Симона Петлюри свято і непорушно виконати до кінця свій обов'язок перед батьківщиною". Закінчується ця історична Декларація словами: „Спочивай, змучений Лицарю! Україна не забуде тебе і саму смерть твою перетворить в життя, славу і волю народну". На підставі закону 12-го листопада 1920 року (виданого ще в Україні), обов'язки Симона Петлюри перейшли до Голови Ради Міністрів Андрія Лівицького, який підписав цю Декларацію вже як Голова Директорії й Головний Отаман Військ УНР. Підписали її і Голова Ради Міністрів Вячеслав Прокопович та Військовий Міністер Володимир Сальський.

Історія не знає такої кричущої несправедливости суду, як це був у Парижі, оправдавши явного убивцю — аґента большевицької Москви Самуеля Шварцбарта.

Трагічна смерть Симона Петлюри глибоко потрясла серця українського світу — вдома і на чужині. Ворог відібрав життя велетня українського духу на 47-му році його бурхливого життя — величезних зривів і боротьби за незалежність України. Здавалося, що аґресор здобув перемогу. Наддніпрянська Україна нарешті була окупована. Але ця перемога виявилася лише збройною, військовою, духово й ідейно окупант зазнав поразки.

Большевицька Москва добре знала, що знесилений в далеко нерівній боротьбі законний уряд УНРеспубліки, його Верховна команда, уціліла в безперервних боях героїчна Армія УНР і державний апарат не капітулювали. Армія УНР боролася до останньої хвилини, захищаючи кожну п'ядь української землі. Всі вони разом 21-го листопада 1920 року змушені були покинути рідну землю, але не залишили боротьби з окупантом.

Опинившись на чужині, Симон Петлюра звернувся до своїх воїнів-побратимів, до українського народу і до холодної та байдужої Европи такими словами: „Під натиском переважаючих сил ворога та з огляду на неприятливу міжнародну ситуацію, ми відійшли на другу лінію наших бойових позицій". Там же він рішуче заявив, що „Боротьба нашого народу не припиняється і не припиниться, нехай вона бере нові й нові жертви, але Україна незалежна, хоче того Европа чи ні, таки буде".

Відчуваючи розкладову силу аґентури большевицької Москви, Симон Петлюра намагається утримати віру і бойову мораль в середині інтернованих і розселених частин Армії УНР в таборах Польщі. Клич Петлюри до побратимів-воїнів „В єдності сила, в терпінні перемога" був потребою того часу. З огляду на те, що під час гарячих бойових операцій не було часу для нагород заслужених воїнів Армії УНРеспубліки, які жертвували своїм життям за волю і незалежність України, то лише тепер всі вони були нагороджені бойовими орденами.

На підставі свідчень і спогадів учасників визвольних змагань, що перебували в таборах інтернованих в Польщі, мораль воїнів УНР була високою й непохитною. Всі вони не піддалися солодким обіцянкам репатріянтів — агентів Москви. Всі вони трималисьь військового режиму й дисципліни в таборах. Мали свої перепідготовчі школи і військові марші та вправи. Про цю високу і бойову мораль можуть свідчити два зимові походи і повний героїзму Базар.

Окупант України і т. зв. уряд УССР були стурбовані перебуванням за кордоном Симона Петлюри і його центру ще й тому, що його тил в Україні, зокрема в селах Полтавської та інших областей, був непевний і тривожний. Аналіза уцілілих документів, які знайдено в архівах Полтавського губернського виконкому і Губревтрибуналу та ЧК уже після проголошення незалежної України, є доказом цього.

За свідченням цих документів, масовий рух повстанських загонів носив явно антибольшевицький і петлюрівський характер. У донесеннях ЧК повстанські загони іменуються не інакше як „петлюрівські банди", які боролись „за відновлення УНРеспубліки"! Ці повстання були ще більше підсилені першим большевицьким голодом 1921-22 років на Україні, який задушив понад 3 млн. людей в наслідок поголовних грабунків харчових продуктів в українських селах продовольчими загонами Москви.

Про те, що большевицька Жовтнева революція відбулася і совєтський режим був створений не в Києві, а в Петрограді і Москві, сам Ленін виразно ствердив, що „без самовідданого героїзму російських робітників і селян, які боролися на українських полях, не було б совєтів на Україні", що ця „боротьба була тяжка, вперта і довга. Нема кому будувати совєтської влади. Нема апарату, скрізь спротив..."

Лев Троцький перед наступом большевицької армії на Україну в його наказі попереджував команду і корпус пропаґандистів, що Петлюра користується серед трудового селянства славою і великою надією. Говорити, що „...ми воюємо не з поміщиками і буржуазією, а з Петлюрою може лише дурень або провокатор". Там же він попереджував большевиків: „Пам'ятайте також, що нам конечно треба повернути Україну Росії. Без України нема Росії".

Заслуга Симона Петлюри перед Україною і українським народом є неоцінима і безприкладна.

(Закінчення буде)

45 років на службі членам і громаді

Під таким гаслом пройшли 45-ті Річні загальні збори Української Федеральної Кооперативи „Самопоміч“ в Ню Йорку в неділю, 17-го березня 1996 року, в авдиторії Академії св. Юрія.

Збори відкрив голова Ради директорів інж. Мирослав Шміґель, який в своєму привітальному слові зосередився коротко над початком нашої кредитівки, коли в травні 1951 року 37 членів Товариства „Самопоміч“ в Ню Йорку, мотивуючись ідеалами кооперації, які привезли із собою з рідних земель після закінчення Другої світової війни, та вкладаючи 314 дол., започаткували першу Українську Федеральну Кредитову Кооперативу на терені ЗСА. Цим почином почався український кооперативний рух на терені ЗСА, об'єднаний сьогодні Централею Українських Кооператив Америки нараховуючи 23 кредитівок з майном понад більйон долярів. І так 45 років пізніше нюйоркська кредитівка „Самопоміч“ займає передове місце як найстарша та найбільша українська кредитова кооператива в світі, нараховуючи біля 9,000 тисяч членів, 256 млн. дол. активів та 50 млн. дол. власного капіталу.

Загальний вид на залю нарад.

Привітавши присутніх Владику Василя Лостена, отців, представника Місії України при ООН в Ню Йорку Ігоря Гуменного, представників сусідніх кредитових кооператив. членів кредитівки, яких було понад 500, інж. Шміґель передав дальше провадження зборами президентові кредитівки д-рові Богданові Кекішеві.

Д-р Б. Кекіш відчитав намічений порядок нарад, який прийнято без застережень, і зразу попросив секретаря Президії інж. Любомира Зєлика відчитати некролог. Однохвилинною мовчанкою присутні віддали шану тим 69-ом членам кредитівки, які відійшли у вічність у 1995 році. Після відчитання протоколу з попередніх зборів приступлено до звітів Дирекції та Управи кредитівки за працю проведену в 1995 році.

В 1995 році активи кредитівки зросли на 5.8 відс. до кінцевої суми 255.4 млн. дол. з чистим прибутком в сумі 5.2 млн. дол. Дотримуючись своїх кооперативних засад, а саме, „сприянню ощадності між своїм членством“, в минулому році кредитівка виплатила суму дивіденд 9.4 млн. дол, на 23 відс. більшу від попереднього 1994 року. Не менш важливу увагу присвячено уділенню фінансової допомоги громадським, молодечим та науковим установам та публічним зв'язкам, яка становила понад 256,000 дол. У відношенні до всіх кредитових кооператив, які діють на терені ЗСА (понад 12,000) Українська Кредитова Кооператива „Самопоміч“ в Ню Йорку займає 199-те місце по величині суми активів; 83 -та по величині суми власного капіталу; та 4-те місце по величині пересічної суми членських ощадностей.

Ще кращі осяги кредитівки є зображені у цьогорічному справнику фірми Келаган про кредитові кооперативи з активами понад сто мільйонів долярів, де із 595 кредитівок, „Самопоміч“ в Ню Йорку зайняла слідуючі місця: 5-те місце з найвищим заробітком на активах, 12-те місце з найнижчими коштами управління, 14-те місце з найвищим відношенням капіталу до активів, та 19-те місце з найвищим заробітком на інвестиціях. Вищезгадані позиції, які займає наша кредитівка між всіма кредитовими кооперативами в ЗСА, — це заслуга в першу чергу вмілому та правильному керівництву кредитівки, яке очолює д-р Б. Кекіш.

У своєму звіті д-р Кекіш звернув окрему увагу на застій у зрості членства за останніх п'ять років, „Справа стає пекучою бо майбутній розвиток 'Самопомочі' і її спроможність помагати громаді залежатиме від припливу нового членства“, — сказав д-р Кекіш. Провід кредитівки постійно застановляється над цією справою, як також над потребою поширення та покращення услуг членам. Щоб дати кращу послугу особливо тим членам, які живуть подальше від міста Ню Йорк та Кергонксону, і не мають змоги особисто користуватись всіма послугами, які дає кредитівка, в короткому часі наша кредитівка буде діяти в мережах NYCE і PLUS в системі касирських машин т. зв. ATM (Automated Teller Machines). Беручи під увагу, що в сьогоднішньому фінансовому світі великі банково-фінансові установи об'єднуються для самозбереження, сильна фінансова база кредитівки стає ще більш імпозантною. Незважаючи на непевний ріст загальної економіки ЗСА та коливання на фінансових біржах в останніх кількох роках, треба ствердити що українська кредитівка „Самопоміч“ в Ню Йорку не тільки зуміла вдержатись в несприятливому оточенні, але подвоїла свій власний капітал в останніх чотирьох роках до суми 50.5 млн. дол. Цей вагомий капітал є важною підставою для дальшого росту нашої фінансової установи.

Дальше звітували Михайло Савицький за Кредитовий комітет та Геня Кузьмович-Блага за Контрольну комісію. Після прослуханих звітів відкрито листу запитів, під час яких виринула дискусія, в якій брало участь багато осіб. На заключення дискусії голова Контрольної комісії внесла пропозицію на уділення абсолюторії, яку присутні затвердили акклямацією.

Д-р Кекіш представив членів президіяльного стола, при якому крім членів Дирекції кредитівки та голів Кредитової та Контрольної комісій, були почесні гості.

Перший з привітом виступив Владика Лостен. В своєму слові Владика подякував кредитовій кооперативі „Самопоміч“ за щедрий дар на виховання семінаристів, який йому передано з нагоди його дня ім'янин. Від парафії св. Юра вітав збори парох о. протоігумен Патрикій Пащак і дякував за співпрацю та фінансову допомогу, яку дає „Самопоміч“ для школи св. Юрія. І. Гуменний вітав збори від імені української місії при ООН. Від Централі Українських Кооператив Америки вітав довголітний її голова інж. Дмитро Григорчук. В своєму слові інж. Григорчук відзначив похвальну працю та осяги кредитової кооперативи „Самопоміч“ та співпрацю в розбудові кредитівок в Україні та забавив публіку своїми „гуцульськими“ спостереженнями. На кінець свого слова інж. Григорчук вручив грамоту заслуги для д-ра Івана Флиса від ЦУКА, який відійшов на емеретуру після 38 років відданої праці в Дирекції нюйоркської кредитівки. В імені відсутнього д-ра Флиса грамоту прийняли голова Ради директорів інж. М. Шміґель та президент д-р Б. Кекіш. Далі з привітами виступали: президент Кредитової Кооперативи СУМА в Йонкерсі Лев Футала; президент Православної Кредитової Кооперативи в Ню Йорку інж. Всеволод Саленко; президент Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ Ню Джерзі інж. Ярослав Федун; екзекутивний директор Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ в Нюарку Ігор Ляшок та голова Товариства „Самопоміч“ в Ню Йорку Наталія Дума.

Наступною точкою Загальних зборів був вибір трьох членів Дирекції на чергову трирічну каденцію. Д-р Кекіш попросив інж. Євгена Івашківа, голову Номінаційної комісії до слова, а він звітував про працю Номінаційної комісії, головним завданням якої було запропонувати загальним зборам кандидатів до Дирекції, які гармонійно з управою продовжували б програмову працю кредитівки. До складу комісії крім інж. Івашківа входили Розалія Полчі та д-р Ігор Соневицький. Комісія подала слідуючі номінації: інж. Любомир Зєлик; інж. Орест Ґлют та Катерина Попович. Пропозицію Номінаційної комісії прийняли збори через аклямацію.

До кінцевої точки зборів, а саме внески і побажання, зголосилося чимало учасників, які виступаючи від імені різних молодечих, наукових, культурних та суспільно-громадських установ, складали подяки Дирекції за многогранну фінансову та моральну допомогу, яку уділяє кредитова кооператива „Самопоміч“ в Ню Йорку українським громадським установам.

Довір'я членів до своєї фінансової установи та признання від громади, якій служить наша фінансова установа, дає поштовх та дальшу мотивацію членам Ради директорів, комісій та управителям кредитівки продовжувати працю над дальшою розбудовою кредитової кооперативи, ося-гаючи ще кращі результати.

Ґеня Кузьмович-Блага

Франція...

(Закінчення на стор. 3)

В 1997 році у Франції почнеться створення професійної армії, яку буде повністю сформовано до 2002 року. Тоді ж у країні буде запроваджено обов'язковий громадський призов, приблизно на тиждень, який стосуватиметься не тільки юнаків, але й дівчат.

Виступ президента Ж. Ширака викликав різні відгуки, в тому числі дуже критичні, з боку опозиції і військових кіл. Навіть в оточенні президента не всі прийняли його пропозиції з ентузіязмом. Паризькі газети пишуть, що проєкт військової реформи до часу його обговорення у парляменті восени цього року ще зазнає змін та доповнень.

Відзначення 10-річчя чорнобильської трагедії в Катедрі св. Патрика

В п'ятницю, 26-го квітня, точно до дня десять літ тому, як стався вибух на ЧАЕС, відзначено цю сумну річницю в катедрі св. Патрика в Ню Йорку. З церкви свв. Петра і Павла в Джерзі Сиѓі Н. Дж., о. Маріян постарався про автобус, який забрав тих, що не мали змоги поїхати самі. І так, як дуже приємна несподіванка, заскочив нас факт, що катедра св. Патрика була повна. Перші ряди лавок були зайняті шкільною дітворою у гарних вишиваних строях. Багато чужих людей, що прийшли на вечірню Службу Божу, лишилися на наш Молебень.

Коло престолу двома рядами сиділи достойники Римо-Католицької, української Католицької і Православної Церкви високого сану. Був представник Папи до ООН Архиєпископ Р. Мартіно, Єпископ Василь Лостен зі Стемфорду, Єпископ Всеволод від Української Православної Церкви і Кардинал Джан О'Коннор, Архиєпископ Ню Йорку, як господар свята; окрім того, представники від ООН і представники Урядів ЗДА і України. Прибув також з Олбані губернатор Джордж Патакі. За престолом стояв хор „Думка“ з Ню Йорку, який співав до Молебня, як також виконав кілька додаткових точок.

Молебень правили Владики Василь і Всеволод.

На початку хор відспівав „Блажен муж“ київського напіву в обробці А. Гнатишина. В часі Молебня було дуже гарне тріо, яке співало тропарі і кондаки у виконанні Б. Кекіша, Р. Літепла і диригента В. Гречинського. Також під час Молебня хор відспівав потрійну ектенію Кошиця, як також „Отче наш“ Леонтовича. На закінчення Молебня відспівано „Христос воскрес“, який ми чули вперше, композитора з України Пилипа Козицького. Вже по процесії, на закінчення всіх святкувань, хор заспівав „Боже великий, єдиний“. Молебень співано той, що його уложили на Тисячоліття Хрищення України, з доданням молитов за чорнобильські жертви, до якого цілу аранжеровку зробив Василь Гречинський. Хор був у знаменитій формі, а чудова акустика катедри піднесла ціле виконання до високої мистецької якости.

Після Молебня Владика Лостен привітав гостей і, подякувавши в кількох словах присутнім за участь і сказавши пару слів про суть відзначень, попросив до слова Кардинала О'Коннора. Кардинал на вступі сказав, що це для нього велика честь, що ми так чисельно тут зібралися, щоби поділитися з ними нашим горем і занести до Господа молитви за потерпілих, як також знайти середники зменшити і загоїти це горе. Всі промови були нам надзвичайно прихильні, всі хвалили нашу витривалість, нашу боротьбу за свободу, наш героїзм у цій боротьбі. Кардинал О'Коннор згадав вислів Кардинала Кушінґа про „змарноване терпіння“ воно є спасаючим терпінням, бо зсилає великі ласки Всевишнього за це терпіння і відкриває очі людству на смертельну небезпеку.

Губернатор Дж. Патакі виголосив довшу промову про безнадійність совєтської системи, її злочинність, про боротьбу українського народу проти неї, мимо всіх жертв, які вона понесла, про героїчність тих, які боролися проти пожежі в Чорнобилі і тисячами погинули і ще далі гинуть, про всі інші жертви головно дітей, від Чорнобиля. Він проголосив 22-26-го квітня Тижнем Пам'яті Чорнобиля. Приходить на думку, яка різниця між двома губернаторами, коли попередній навіть не хотів вивісити прапора в Олбані на наше 22-ге Січня, а цей прийшов до нас, щоби взяти участь у наших відзначеннях.

Ген. Самір Санбар, в заступстві секретаря ООН Бутрос Бутрос-Ґалі, висловив думку, що не можна лишити Україну і інших потерпілих на них самих, бо це трагедія ґльобального характеру і вимагає ґльобального зусилля, щоби її подолати.

Представник президента Билла Клінтона зачитав листа від нього, де висловлено велике признання всім організаціям і поодиноким людям, які несуть поміч потерпілим від катастрофи в Чорнобилі і запевнив про допомогу ЗСА для розбудовання в Україні енерґоносіїв для стабілізації економіки.

Амбасадор України до ООН А. Зленко зачитав листа від Президента України, де він висловлює признання за героїчність тих, що гасили пожежу, знаючи, що засуджені на певну смерть, та стверджує, що ґльобальна катастрофа Чорнобиля десять років тому не минулася, але постійно далі триває і забирає далі жертви. Вона вимагає помочі світової громадськости.

Майстром церемонії був Олександер Кузьма, координатор коаліції „Виклик Чорнобиля '96“.

Ціле відзначення залишило дуже приємне враження на всіх нас, що наші співгромадяни розуміють нас, співчувають нам і готові нам чим можуть допомогти.

Емілія Смалько

Закордонна...

(Закінчення зі стор. 2)

своєї державної незалежности. Б. Клінтон допустив тут суттєву дипломатичну помилку, зламавши загальноприйняту засаду: для порівняння чужоземних ситуацій ніколи не встрявай в історію Америки. Тут кандидат Бил Клінтон не витримав і в здогадно власному інтересі підтримав свого не завжди вірного друга Боріса Єльцина в його розпачливій передвиборчій кампанії.

Якщо в російських президентських виборах 16-го червня переможуть комуністи з фашистами-націоналістами, на запитання підписаного під час радіопрограми Дика Олівера, чи в такому випадку прийде в Росії до фашизму, гість-учасник програми проф. Стенлі Пейн відповів: „Ні, в Москві є найгарячіша точка на земній кулі й у випадку перемоги комуністів-націоналістів (шовіністів) там може прийти до системи націонал-соціялізму з непередбаченими наслідками“, на другий день по виборах кандидат Боб Дол оскаржить президента Клінтона, що він „втратив“ Росію.

Із-за відсутности двопартійної стійкої зовнішньої політики ЗСА, після розвалу совєтсько-російської імперії, плян Маршала число два для економічно-політичної відбудови новопосталих держав центрально-східньої Европи міг стати у великій пригоді — російські непередбачливі виборці рішатимуть 16-го червня про дальший розвиток ґльобального маштабу на міжнародній арені. Це, здається, вже запізно, але в Москві є і один президентський кандидат, Ґріґорій Явлінський, який вірить у демократію і реформи вільного ринку. За останніми повідомленнями преси, Ґ. Явлінський запропонував кандидатові Б. Єльцинові звільнити цілий російський уряд і подати новоіменованого прем'єр-міністра (здогадно Ґ. Явлінського) з новим урядом на затвердження Державної думи. Якщо народні обранці в Державній думі не затвердять нового прем'єр-міністра з урядом, президент Б. Єльцин може скористати з наданого йому президентського права, Державну думу розв'язати й оголосити нові вибори. Тільки час покаже, куди йде Росія.

ОСТАННІМ ЧАСОМ АМЕРИКАНСЬКА військово-морська фльота не втішається надто доброю загальною опінією, а причиною цього є всякі гуртові та поодинокі промахи, почавши від Тейлгук афери, розправ статевих переслідувань до дуже недавнього самогубства адмірала Джеремі Бурди. Тому справа ув'язнення 21-го моряка, які відбувають службу в Неаполі, та оскарження їх у пачкарстві кокаїни і героїни до Італії викликало в ЗСА ще більше підозріння, що в цій частині американських збройних сил щось негаразд. І як підкреслює тепер керівництво військово-морської фльоти це могло бути ще однією із причин, які довели до смерти адмірала Дж. Бурди.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамети є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

Пластуни Філядельфії особливо відзначили річницю Чорнобиля

Пластова Станиця у Філядельфії за ініціятивою референта виховної дії д-р Оксани Балтарович-Гудь і станичного Богдана Турченюка відзначила 10-річчя чорнобильської трагедії відповідним постачанням матеріялів про цю трагедію дітям шкільного віку. Вислано з відповідним листом до батьків цілий ряд інформацій англійською мовою, апелюючи до пластового юнацтва поширити їх у щоденних американських школах, до яких вони ходять. Серед матеріялів був лист до директора школи, інформації із статистикою, фактами і статтями з американських джерел, з проклямацією відзначення 10-річчя катастрофи в Чорнобилі і списком медичних потреб, які можна придбати для широкої скалі хворіб, що панують як наслідки атомового вибуху в Чорнобилі. Ті наслідки подані в окремому списку.

Так професійно і корисно підготовані матеріяли для дітей-пластунів мусіли викликати зацікавлення серед їхніх шкільних товаришів і дати позитивний відгук. Стаття амбасадора д-р Юрія Щербака англійською мовою, як і копії інших статтей з американської преси були надзвичайно допоміжними для інформації американських дітей.

Вислід акції, як нас інформують, широкий і цікавий. Багато з дітей-пластунів, спонукані матеріялами, що дісталися в їхні урки, самі заініціювали ще додаткові акції і їх успішно перевели, як окремі виставки, показ прозірок чи спільні молитви за дітей-жертв катастофи у поодиноких американських школах.

Було б доцільно використовувати саме таку методу інформації про українські справи для шкільної молоді з приводу інших подій чи річниць.

О. К.-

Діти дітям Чорнобиля

Діти продають печиво.

У квітні діти третьої кляси школи в Порт Ріпаблик, Н. Дж., бачили в газеті з Атлантик Сиіті статтю про чорнобильську трагедію. Також була фотографія малого 5-літнього хлопчика, що хворіє на левкемію. Лиса голова в нього та намальовано, де будуть оперувати.

Діти пожаліли і захотіли якусь поміч йому дати. Яку? Розмова йшла, треба рятувати! Вирішили продавати домашнє печиво в шкільній кафетерії в четвер і п'ятницю, 25-го і 26-го квітня. Директор дав дозвіл. Учителька Марія Причка також підтримала цей проєкт. Оголошення по цілій школі пішло.

Малі продавці, яким 8—9 років, заробили 100 дол. і вислали до Фундації Допомоги Дітям Чорнобиля. Слава тим дітям, що самі заплянували і виконали цю допоміжну дію.

Н. Н.

У ЛОНДОНІ, англійській столиці, відбулася міжнародна конференція психологів, на якій спеціялісти ознайомилися з даними найновіших досліджень і їхнім головним висновком: чоловіча половина людства становить „групу риску". На думку професора Себастіяна Крамера, одного з організаторів конференції, „чоловіки переживають культурний землетрус. Якщо вони і далі наполягатимуть на традиційному розумінні своєї ролі, то це може закінчитися для них самознищенням". Результатом радикальної зміни ролі чоловіків у родині і спільноті стало значне збільшення психічних захворювань. Чоловіки все частіше шукають втіху в алькоголі, наркотиках, стають на шлях самогубства. Алькоголіками тепер є вже понад 20 відсотків чоловіків у віці від 20 до 24 років, 80 відсотків усіх наркоманів у світі — також чоловіки, 20 відсотків їх страждають підвищеним тисненням крови. В автових випадках чоловіків гине втричі більше, ніж жінок, від серцевої атаки — в чотири рази більше.

Для гривні...

(Закінчення зі стор. 1)

Але незважаючи на зміцнення карбованця, виробництво продовжує падати. Крім того, по кілька місяців не виплачується заробітня платня працівникам державних підприємств, вчителям, медикам тощо.

Президент України був змушений запровадити мораторій на проведення масових свят, зупинити закуп легких автомобілів, а також обмежити пільги урядовцям, щоб звільнити фонди для виплати платень.

На думку В. Науменка, найкращим моментом для введення гривні є час, коли почнеться масовий закуп урожаю, який був би товаровою підтримкою нової валюти.

„Я як заступник міністра економіки, можу сказати, що грошова реформа в Україні не знімається з порядку денного державним керівництвом. Технічно держава вже тепер готова ввести гривню. Вона вже видрукована. А коли відбудетьсся грошова реформа — невідомо", — сказав В. Науменко.

Проте директор Інституту Трансформації Суспільства економіст Олег Соскін вважає, що вже існують всі економічні підстави для того, щоб ввести гривню.

„Є прихильники того, щоб ввести гривню на певний період, паралельно з обігом карбованця і вільноконвертованої валюти, при чому гривня має обслуговувати тільки 'здорові' сектори економіки (йдеться про приватно-капіталістичний сектор), але ні в якому разі не державний бюджет, оскільки державні витрати є найбільш паразитними, саме вони нищать здорову силу будь-якої національної валюти, — сказав О. Соскін. — Цей варіянт введення в обіг гривні можна назвати 'латвійським', і в Україні на сьогодні існують усі економічні підстави для того, щоб здійснити грошову реформу саме за таким механізмом і вже на початку цього літа. Тоді це буде ударом по всіх монопольних групах.

О. Соскін також вважає, що сплеск інфляції після кількох минулорічних заяв Леоніда Кучми про введення гривні був спричинений акцією, спрямованою на дискредитацію Президента. Цю акцію здійснено за допомогою прихованої емісії і заборони розрахунків у вільноконвертованій валюті, сказав він.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 70-го Відділу у Джерзі Сити, Н. Дж.

З днем 1-го червня 1996 р. обов'язки секретаря 70-го Відділу перебирає новий секретар

МАРІЙКА ГАЛУЩАК

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:

Mrs. Maria Haluszczak
244 1/2 Fourth Street, Jersey City, NJ 07302
(201) 653-5497

NEW

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

для

Членів і Відділових Організаторів УНСоюзу

УНСоюз пропонує

нові і дешевші термінові пляни

на 1, 5 і 10 років

Наприклад, візьміть до уваги ось таку пропозицію:

35-літній мужчина, не курящий, може тепер забезпечитися на суму 250,000 дол. за річну вкладку 480 дол. впродовж 10 літ.

За інформаціями для інших віків просимо телефонувати на число

1 (800) 253-9862

✻ ПРАЦЯ ✻

✻ REAL ESTATE ✻

ПЛЯН "10" УНСоюзу

10 літня дитина
10,000 сума забезпечення
10 долярів місячно
10 літ платиться
10,000 заощаджених грошей у віці 65

Про всі деталі просимо телефонувати до УНСоюзу ще сьогодні

1 (800) 253-9862

Не продається в Канаді.

УКРАЇНА: ПУТІВНИК
українською мовою*
Київ: Смолоскип, 1993
Ціна 27.75 дол. включно з пересилкою.
Подано всі необхідні для туриста інформації.
*Також маємо цей самий путівник англійською мовою.
Замовляти:
SVOBODA BOOKSTORE
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302
Мешканці стейту Ню Джерзі підлягають 6%-му податкові

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻